

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 14. kesäkuuta 2024
(OR. en)

10105/24

JAI 831
COPEN 257
ENFOPOL 294
EUROJUST 38
CORDROGUE 81
CATS 57

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	9999/24
Asia:	Neuvoston päätelmät pienistä avolaitoksista: keskiössä sosiaalinen kuntoutus ja yhteiskuntaan sijoittuminen

Neuvosto (oikeus- ja sisäasiat) hyväksyi istunnossaan 13. ja 14. kesäkuuta 2024 neuvoston päätelmät pienistä avolaitoksista: keskiössä sosiaalinen kuntoutus ja yhteiskuntaan sijoittuminen. Neuvoston hyväksymä teksti on liitteessä.

Neuvoston päätelmät**Pienet avolaitokset: keskiössä sosiaalinen kuntoutus ja yhteiskuntaan sijoittuminen****Johdanto**

- a) Vuoden 2004 Haagin ohjelmassa ja vuoden 2009 Tukholman ohjelmassa todettiin, että vankeus ja sen vaihtoehdot ovat tärkeä osa EU:n oikeuspolitiikkaa.
- b) Eurooppa-neuvoston 20. kesäkuuta 2019 hyväksymän strategisen ohjelman 2019–2024 keskeinen prioriteetti on kansalaisten ja vapauksien suojaaminen. Euroopan unionin olisi sen vuoksi puolustettava kansalaistensa perusoikeuksia ja -vapauksia sellaisina kuin ne on tunnustettu perussopimuksissa ja suojeltava kansalaisia nykyisiltä ja kehittymässä olevilta uhkilta. Tämän vuoksi terrorismin ja rajat ylittävän rikollisuuden torjuntaa on laajennettava ja vahvistettava.
- c) Europolin vuotuisessa selvityksessä terrorismitilanteesta ja -suuntauksista EU:ssa on todettu, että värväysverkostot voivat rekrytoida vankeja terrorismiin ja järjestäytyneen rikollisuuteen¹. Tätä ilmiötä on välttämätöntä torjua aktiivisesti.
- d) Myös strategisessa ohjelmassa 2019–2024 asetetaan tavoitteeksi muutos kohti vihreämpää, oikeudenmukaisempaa ja osallistavampaa tulevaisuutta. Kyseiset monialaiset prioriteetit otetaan huomioon vankeuden eri muotojen tarkastelussa kestävyyttä ja yhteiskuntaan sopeuttamista koskevien tavoitteiden mukaisesti.

¹ Europolin vuosien 2022 ja 2023 selvitykset terrorismitilanteesta ja -suuntauksista EU:ssa.

- e) Euroopan neuvostolla on pitkät perinteet vankeuteen liittyvien kysymysten käsittelyssä, ja sille on kertynyt syvällistä tietoa alalta. Eurooppalainen komitea kidutuksen ja epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen estämiseksi arvioi vankien kohtelua ja julkaisee säännöllisesti raportteja ja suosituksia vankien perusoikeuksien kunnioittamisen vahvistamiseksi.
- f) Terrorismiin ja väkivaltaisiin ääriliikkeisiin johtavan radikalisoitumisen rikosoikeudellisten vastatoimien tehostamisesta 20. marraskuuta 2015 antamissaan päätelmissä² neuvosto kehotti komissiota osoittamaan kiireellisesti tarvittavat taloudelliset resurssit kyseisten päätelmien jatkotoimiin, erityisesti kuntoutusohjelmien ja riskinarviointivälineiden kehittämisen tukemiseen, jotta voidaan määrittää tarkoituksenmukaisimmat rikosoikeudelliset vastatoimet ottaen huomioon yksilölliset olosuhteet sekä turvallisuus ja yleiseen turvallisuuteen liittyvät huolenaiheet.
- g) Asiassa Aranyosi/Căldăraru³ 5. huhtikuuta 2016 antamassaan tuomiossa ja myöhemmissä tuomioissa Euroopan unionin tuomioistuin on kiinnittänyt huomiota vankeusolosuhteisiin vastavuoroisen tunnustamisen yhteydessä sekä eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä tehdyn neuvoston puitepäättöksen 2002/584/YOS⁴ soveltamiseen.
- h) Euroopan unioni on toistuvasti korostanut yhteiskuntaan sijoittumisen ja kuntoutuksen merkitystä perusoikeuksien mukaisesti⁵.

² Neuvoston päätelmät terrorismiin ja väkivaltaisiin ääriliikkeisiin johtavan radikalisoitumisen rikosoikeudellisten vastatoimien tehostamisesta, 14350/15.

³ Tuomio 5.4.2016, Aranyosi ja Căldăraru, yhdistetyt asiat C-404/15 ja C-659/15, EU:C:2016:198.

⁴ Neuvoston puitepäättös, tehty 13.6.2002, eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä (EYVL L 190, 18.7.2002, s. 1).

⁵ Ks. esim. vapausrangaistusta koskeva neuvoston puitepäättös 2008/909/YOS, johdanto-osan 9 kappale ja 4 artiklan 2 kohta, joissa mainitaan sosiaalinen kuntoutus yhdeksi puitepäättöksen tavoitteista.

- i) Vankilajärjestelmistä ja -oloista 5. lokakuuta 2017 antamassaan päätöslauselmassa⁶ Euroopan parlamentti kehotti jäsenvaltioita suosimaan pieniä laitoksia, jotka vastaanottavat rajallisen määrän vankeja, jotta voidaan ehkäistä rikosten uusimista ja kannustaa integroimista uudelleen yhteiskuntaan.
- j) Vastavuoroisen tunnustamisen edistämisestä lisäämällä keskinäistä luottamusta 7. joulukuuta 2018 annetuissa neuvoston päätelmissä⁷ jäsenvaltioita kannustettiin käyttämään vaihtoehtoisia toimenpiteitä vangitsemiselle, jotta vangittuina olevia olisi vähemmän, koska näin voidaan edistää sosiaalista kuntoutusta ja puuttua myös siihen tosiasiaan, että huonot vankilaolot ja ylikansoitettut vankilat usein heikentävät jäsenvaltioiden keskinäistä luottamusta.
- k) Vankeuden vaihtoehtoista 3. joulukuuta 2019 annetuissa neuvoston päätelmissä⁸ jäsenvaltioita kannustettiin jatkamaan toimiaan vankiloiden tilanahtauden vähentämiseksi ja rikoksentekijöiden yhteiskuntaan sopeuttamisen edistämiseksi ottaen huomioon vaikutukset rikosten uusimisen vähentämiseen ja vankiloissa tapahtuvan radikalisoitumisen riskin. Neuvoston päätelmissä todettiin myös, että käytetyt rikosoikeudelliset seuraamukset ja toimenpiteet ja niiden täytäntöönpanotapa auttavat ehkäisemään rikosten uusimista ja vaikuttavat siten yhteiskunnan turvallisuuteen.
- l) Päätelmissä korostettiin lisäksi, että parhaiden käytäntöjen jakaminen on hyödyllinen tapa, jolla jäsenvaltiot voivat oppia toisiltaan ja parantaa omaa lainsäädäntöään, menettelyjään ja käytäntöjään. EU voi hyötyä myös tiiviimmästä yhteistyöstä Euroopan neuvoston ja muiden asiaankuuluvien organisaatioiden kanssa.

⁶ Euroopan parlamentin päätöslauselma, annettu 5.10.2017, vankilajärjestelmistä ja -oloista (EUVL C 346, 27.9.2018, s. 94).

⁷ Vastavuoroisesta tunnustamista rikosasioissa käsittelevät neuvoston päätelmät ”Edistetään vastavuoroista tunnustamista lisäämällä keskinäistä luottamusta” (EUVL C 449, 13.12.2018, s. 6).

⁸ Neuvoston päätelmät ”Vankeuden vaihtoehdot: ilman vapaudenmenetystä toteutettavat seuraamukset ja toimenpiteet rikosoikeuden alalla” (EUVL C 422, 16.12.2019, s. 9).

- m) Oikeus- ja sisäasioiden neuvoston istunnossa 7. ja 8. lokakuuta 2021 käydyt keskustelut osoittivat, että ministerit ovat sitoutuneet yhteisesti jatkamaan vankilaolojen parantamista tuomioiden ja oikeudellisten päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen pohjalta.
- n) Jäsenvaltioiden, komission, Euroopan unionin perusoikeusviraston, Eurojustin, Euroopan rikosoikeudellisen verkoston ja alan toimijoiden, jotka työskentelevät päivittäin vapaudenmenetyksen käsittävien välineiden vastavuoroisen tunnustamisen parissa, olisi tarvittaessa pyrittävä löytämään ja panemaan täytäntöön ratkaisuja nykyisiin haasteisiin, muun muassa kuntoutus- ja sopeuttamisstrategioiden parantamiseksi.
- o) EuroPris-järjestö (European Organisation of Prison and Correctional services) tukee neuvonantajana poliittisia päättäjiä vankiloihin liittyvissä asioissa. Lisäksi se luo suhteita muihin rikosoikeusalan järjestöihin ja vaihtaa niiden kanssa tietoja alan parhaiden käytäntöjen kehittämiseksi. EuroPrisin säännöissä on korostettu, että toimintatapa, joka perustuu siihen, että henkilöstö luo suhteita vankilassa oleviin ihmisiin viestinnän ja vuorovaikutuksen keinoin, edistää turvallisuuden ja järjestyksen varmistamista sekä kuntoutusta ja vapautumiseen valmistautumista.
- p) Joulukuussa 2019 käyttöön otettuun perusoikeusviraston vankeustietokantaan on koottu tietoa kaikkien jäsenvaltioiden vankilaoloista, ja se tarjoaa oikeusviranomaisille, joilla on vankiloihin liittyviä kysymyksiä, hyödyllisen ja julkisesti saatavilla olevan välineen. Perusoikeusviraston raportissa ”Criminal detention conditions in the European Union: rules and reality”, tarkastellaan tiettyjä rikosoikeudellista vapaudenmenetystä koskevia vähimmäisvaatimuksia jäsenvaltioissa.
- q) Komissio antoi 8. joulukuuta 2022 suosituksen tutkintavankeudessa olevien epäiltyjen ja syytettyjen prosessuaalisista oikeuksista ja vankeuden aineellisista olosuhteista⁹.

⁹ Komission suositus (EU) 2023/681, annettu 8.12.2022, tutkintavankeudessa olevien epäiltyjen ja syytettyjen henkilöiden prosessuaalisista oikeuksista ja aineellisista vankeusolosuhteista (EUVL L 86, 24.3.2023, s. 44).

- r) Perusoikeuksien mukaisten vankilaolojen vähimmäisvaatimusten ohella komissio suosittelee, että jäsenvaltioiden olisi panostettava vapautensa menettäneiden sosiaaliseen kuntoutukseen ottaen huomioon heidän yksilölliset tarpeensa. Auttaakseen vapautensa menettäneitä valmistautumaan vapautumiseen ja helpottaakseen heidän sopeutumistaan yhteiskuntaan jäsenvaltioiden olisi myös varmistettava, että kaikilla vapautensa menettäneillä on mahdollisuus osallistua turvallisiin, osallistaviin ja esteettämiin, heidän yksilöllisiä tarpeitaan ja toiveitaan vastaaviin koulutusohjelmiin.
- s) Neuvoston 18 kuukauden ohjelmassa, joka kattaa ajanjakson 1. heinäkuuta 2023–31. joulukuuta 2024, asetetaan etusijalle oikeudellinen yhteistyö ja oikeusjärjestelmien yleisen tehokkuuden ja häiriönsietokyvyn parantaminen sekä haavoittuvimmassa tai eniten syrjäytymisvaarassa olevien henkilöiden sosiaalisen syrjäytymisen riskin torjuminen Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevan toimintasuunnitelman täytäntöönpanon yhteydessä.
- t) Oikeus- ja sisäasioiden neuvoston epävirallisessa istunnossa 26. tammikuuta 2024 jäsenvaltiot ilmaisivat halukkuutensa jatkaa pieniä avolaitoksia koskevaa pohdintaansa.
- u) RESCALED-verkoston¹⁰ 20. ja 21. maaliskuuta 2024 Belgian puheenjohtajakauden puitteissa järjestämässä eurooppalaisessa symposiumissa keskityttiin pieniin avolaitoksiin sekä kuntouttaviin ja yhteiskuntaan integroiviin avolaitoksiin, jäljempänä 'kuntouttavat avolaitokset'. Symposiumin aikana osoitettiin, että pienet avolaitokset auttavat lisäämään yhteisöllisyyttä ja yhteiskuntaan sijoittumista ja voivat vähentää rikosten uusimista. Tällaiset vankeuden muodot voivatkin edistää turvallisempien yhteisöjen ja rikollisuuden vähentämisen tavoitteita.

¹⁰ RESCALED on eurooppalainen verkko-organisaatio, jolla on jäseniä Alankomaissa, Belgiassa, Espanjassa, Irlannissa, Itävallassa, Kosovossa, Kroatiassa, Maltalla, Norjassa, Portugalissa, Ranskassa, Romaniassa, Saksassa, Suomessa ja Tšekissä. Sillä on kansallinen toimisto kuudessa maassa: Alankomaissa, Belgiassa, Norjassa, Portugalissa, Saksassa ja Tšekissä. Kansalliset toimistot, jäsenet ja kumppaniorganisaatiot tukevat pienten avolaitosten toteuttamista kukin omalla tavallaan.

- v) Vangit ja entiset vangit ovat kansalaisia, jotka ovat erityisen alttiita sosiaaliselle syrjäytymiselle, ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevassa toimintasuunnitelmassa vuodeksi 2030 asetetut työllisyyteen, osaamiseen ja köyhyyden vähentämiseen liittyvät tavoitteet koskevat myös heitä.
- w) Vankeus on edelleen välttämätön väline rikosoikeusjärjestelmissämme. Vankeuden eri muodot tai erityyppiset vankilat voivat vastata eri vaatimuksiin ja eri vankiryhmien tarpeisiin riippuen erilaisista kriteereistä, kuten iästä, sukupuolesta, sosioekonomisista olosuhteista, rikoksen luonteesta, riskinarvioinnin tuloksesta, suhteesta uhriin ja siitä, onko henkilö tutkintavankeudessa vai suorittaako hän vapausrangaistusta. Tarkoituksenmukaisin vankilaympäristö voi myös muuttua vankeuden aikana.
- x) Laajat tutkimukset ja eri jäsenvaltioissa jo käytössä olevat hyvät käytännöt ovat osoittaneet, että pienet avolaitokset ovat keino muokata yksilöllisiä lähestymistapoja sosiaaliseen kuntoutukseen, luoda henkilökohtaisia suhteita ja muovata sosiaalista vuorovaikutusta sekä asettaa etusijalle vastuullisuuden ja keskinäisen osallistumisen kehittäminen paikallisyhteisöön sijoittumalla. Pienillä avolaitoksilla tarkoitetaan rakenteita, joiden kapasiteetti on suuria vankiloita pienempi. Tällainen pienempi kapasiteetti voi olla eduksi elinympäristölle, dynaamiselle turvallisuudelle ja sosiaaliselle osallisuudelle ja sitä kautta paremmalle ilmapiirille yhteiskuntaan sijoittumista ajatellen. Kuntouttavat avolaitokset ovat yksi pienten avolaitosten muoto. Niillä tarkoitetaan pieniä, eriytettyjä ja yhteisöön integroivia laitoksia, joilla on asianmukaisia ohjelmia, joissa keskitytään sosiaaliseen kuntoutukseen ja yhteiskuntaan sijoittumiseen, otetaan huomioon yksilölliset tarpeet ja painotetaan itsenäisyyden kehittämistä ja vastuun ottamista.

- y) Jäsenvaltioissa jo olemassa oleviin pieniin avolaitoksiin ja tällä alalla jo saavutettuun edistykseen olisi suhtauduttava myönteisesti.
- z) Pienet avolaitokset edistävät osallistavan yhteiskunnan luomista innovatiivisilla lähestymistavoilla, joilla vastataan sosiaalisiin haasteisiin ja jotka on määritelty prioriteeteiksi Euroopan komission tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmassa.
- å) Pienet avolaitokset voivat auttaa ehkäisemään rikosten uusimista, varmistaa vankien sosiaalisen kuntoutuksen ja yhteiskuntaan sijoittumisen sekä auttaa rakentamaan osallistavampia yhteisöjä.

Neuvoston päätelmät

Yleisiä näkökohtia

1. Jäsenvaltioilla ja Euroopan unionilla on keskeinen rooli perusoikeuksien, myös vankien oikeuksien, suojelemisessa.
2. Vahvistettuna tavoitteena on edistää vankien sosiaalista kuntoutusta ja yhteiskuntaan sijoittumista.
3. Sosiaalisella kuntoutuksella on tärkeä merkitys vankien onnistuneessa yhteiskuntaan sijoittumisessa, ja se vähentää rikoksen uusimisen todennäköisyyttä.
4. Investoimista kuntoutusohjelmiin vankien yksilölliset olosuhteet huomioon ottaen voidaan pitää mahdollisena radikalisoitumisen rikosoikeudellisena vastatoimena.
5. Pienet avolaitokset voivat parantaa sekä vankiloiden henkilöstön työoloja että vankien elämänlaatua ja helpottaa samalla rakentavan ilmapiirin luomista yhteiskuntaan sijoittumiselle.

6. Pienet avolaitokset voivat edelleen edistää perusoikeuksien kunnioittamista ja lisätä turvallisuuden tunnetta vankiloissa.
7. Kunnioittava ja rakentava vuorovaikutus vankien kanssa ja välillä edistää vastuullisuuden ja itsenäisyyden kehittämistä ja sijoittumista paikallisyhteisöön.
8. Pienet avolaitokset, jotka antavat ohjausta yhteiskuntaan palaamisessa yhtenä mahdollisena keinona helpottaa sosiaalista kuntoutusta ja yhteiskuntaan sijoittumista, voivat auttaa minimoimaan vankeuden kielteiset vaikutukset ja rikosten uusimisen riskin.
9. Koko yhteisön osallistaminen ja rikosoikeusjärjestelmän ulkopuolisten instituutioiden yhteistyö ovat ratkaisevan tärkeitä yhteiskuntaan sijoittumisen ja rikosten uusimisen ehkäisemisen kannalta.
10. Kun tarkastellaan pienten avolaitosten käyttöä ja hyötyjä, on tärkeää pitää mielessä jäsenvaltioiden yksilölliset ominaisuudet ja erityispiirteet, muun muassa erilaiset oikeusjärjestelmät ja poliittiset valinnat.

Neuvosto kehottaa jäsenvaltioita

11. Selvittämään tarkemmin erilaisten pienten, eriytettyjen ja yhteisöön integroivien avolaitosten, kuntouttavat avolaitokset mukaan lukien, kattavuutta ja mahdollisia hyötyjä suuriin vankiloihin verrattuna.
12. Lisäämään tietoisuutta pienten avolaitosten, kuntouttavat avolaitokset mukaan lukien, mahdollisista hyödyistä.
13. Harkitsemaan tarvittaessa mahdollisuutta käyttää pieniä avolaitoksia ja muita vankeuden vaihtoehtoisia muotoja, jotka helpottavat vankien sosiaalista kuntoutusta. Tavoitteena on parantaa rikoksentekijöiden valmiuksia sijoittua yhteiskuntaan ja auttaa ehkäisemään rikosten uusimista.
14. Harkitsemaan tarvittaessa pienten avolaitosten, kuntouttavat avolaitokset mukaan lukien, käyttöä vapausrangaistusten suorittamiseen, jotta voidaan rajoittaa vankeuden kielteisiä vaikutuksia ja varmistaa, että vangit saavat parempaa ohjausta yhteiskuntaan palaamista varten.

15. Jos pieniä avolaitoksia käytetään, vahvistamaan vankien valintakriteerit, kuten tehdyn rikoksen luonne, riskinarvioinnin tulos ja uhrien edut. Pieniä avolaitoksia tai vankeuden vaihtoehtoisia muotoja voitaisiin kansallisen lainsäädännön ja kansallisten käytäntöjen mukaisesti harkita haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden, kuten vammaisten henkilöiden, raskaana olevien tai äskettäin synnyttäneiden naisten, rikosoikeudellisen vastuun ikärajan ylittäneiden lasten ja nuorten aikuisten osalta.
16. Harkitsemaan digitalisaatioon liittyvien näkökohtien täytäntöönpanoa pienissä avolaitoksissa ja tarvittaessa riskinarvioinnin jälkeen ja uhrien edut huomioon ottaen harkitsemaan digitaalisen viestinnän mahdollistamista, jotta vangit voivat pitää yhteyttä perheisiinsä, toimia itsenäisemmin työtä hakiessaan tai työssä jatkaessaan, osallistua koulutukseen tai etsiä asuntoa valmistautuessaan vapautumiseen.
17. Kartoittamaan pienten avolaitosten käyttöön liittyviä hyviä käytäntöjä ja jakamaan nämä tiedot Euroopan unionin ja muiden jäsenvaltioiden asiaankuuluville instituutioille ja virastoille.
18. Ottamaan huomioon edellä mainitussa 8. joulukuuta 2022 annetussa komission suosituksessa esitetyt suositukset.
19. Tarkastelemaan pieniä avolaitoksia, kuntouttavat avolaitokset mukaan lukien, keinona parantaa yhteisöjen osallistavuutta ja viime kädessä edistää vankien oikeudenmukaisempaa ja osallistavampaa tulevaisuutta.
20. Tarjoamaan pienten avolaitosten henkilöstölle ja toimijoille työtapoihin, ammattietiikkaan ja ammatillisiin menettelyihin liittyvää kohdennettua koulutusta, jotta voidaan parantaa turvallisuutta, vuorovaikutusta vankien kanssa sekä valmistautumista sosiaaliseen kuntoutukseen ja yhteiskuntaan sijoittumiseen.

21. Tarjoamaan tarvittaessa pienten avolaitosten vangeille mahdollisuuksia saada hyödyllistä palkattua työtä tai tukea sosiaaliseen ja ammatilliseen integroitumiseen ja esteettömiin koulutusohjelmiin.
22. Harkitsemaan sosiaalipalvelujen ja muiden vankeuteen liittyvien palvelujen ja alan toimijoiden valmiuksien ja resurssien parantamista, myös pienissä avolaitoksissa, yhteiskuntaan sijoittumisen edistämiseksi ja vankilaolojen parantamiseksi.

Neuvosto pyytää komissiota

23. Arvioimaan tarvetta tutkia ja analysoida pienten avolaitosten käyttöä kaikissa jäsenvaltioissa, jotta voidaan tukea kansallisten hyvien käytäntöjen levittämistä ja tarjota mahdollista näyttöä pienten avolaitosten käytöstä tehokkaana vapausrangaistuksen mallina, joka lisää kuntoutumista ja vähentää rikosten uusimista.
24. Lisäämään asiantuntijakokousten avulla tietoisuutta ja hyvien käytäntöjen vaihtoa päättäjien ja oikeusalan toimijoiden välillä pienistä, eriytetyistä ja yhteisöön integroivista avolaitoksista sekä siitä, miten haasteet ja esteet voidaan voittaa.
25. Edistämään tarvittaessa ja jäsenvaltioiden tilanteet ja erityispiirteet huomioon ottaen pienten avolaitosten, kuntouttavat avolaitokset mukaan lukien, käyttöä osana tavoitetta turvata oikeudet, joita suojataan oikeutta, koulutusta, terveyttä ja hyvinvointia, työllisyyttä, sosiaaliasioita ja osallisuutta sekä perhe-elämää koskevilla EU:n politiikoilla.

26. Selvittämään nykyisten ja mahdollisten tulevien EU:n rahastojen mukaisia rahoitusmahdollisuuksia pienten avolaitosten, kuntouttavat avolaitokset mukaan lukien, perustamiseksi, jatkokehittämiseksi ja toteuttamiseksi sekä kuntien kanssa kehitettäviä valmiuksia, pilottihankkeita ja henkilöstön koulutuskäytäntöjä ja -menetelmiä varten, tämän kuitenkin vaikuttamatta tuleviin monivuotisiin rahoituskehyksiin.
27. Kannustamaan jäsenvaltioita hakemaan rahoitusta nykyisistä ja mahdollisista tulevista EU:n rahastoista.
28. Selvittämään sellaisten järjestöjen rahoitusmahdollisuuksia, jotka voisivat edistää pienten avolaitosten kehittämistä. Näitä ovat esimerkiksi Euroopan restoratiivisen oikeuden foorumi (EFRJ), Children of Prisoners Europe (COPE), EPTA-verkosto (European Penitentiary Training Academies), EuroPris ja eurooppalainen yhdyskuntaseuraamusjärjestö (CEP).

Neuvosto kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita

29. Tekemään tiivistä yhteistyötä Euroopan neuvoston ja muiden asiaankuuluvien järjestöjen, instituutioiden ja virastojen kanssa, jotta voidaan pohtia optimaalista yhteistyötä ja tietoisuuden lisäämistä mahdollisuuksista kehittää ja käyttää pieniä avolaitoksia, kuntouttavat avolaitokset mukaan lukien, suurten vankiloiden vaihtoehtona.
